

Årsrapport 2021

Indhold

Resumé	5
Indledning	8
Om Socialtilsyn Midt	9
1.1 Socialtilsynets kerneopgaver	9
1.2 Hvem fører Socialtilsyn Midt tilsyn med	10
1.3 Socialtilsynets organisering og medarbejdere	11
2. Socialtilsynets virke 2021 - gennemgang af det kvantitative data	12
2.1 Inddragelse af godkendelser og ophørte tilbud og plejefamilier	16
2.2 Nye sociale tilbud og plejefamilier i 2021	17
2.3 Gennemførte tilsynsbesøg	19
2.4 Sanktionssager og baggrunden herfor	20
2.5 Tilbudsstrukturen i 2021	22
2.6 Henvendelser om bekymrende forhold (whistleblower)	24
2.7 Sagsbehandlingstider i 2021	27
2.8 Aktindsigt 2021	28
2.9 Ankeafgørelser i 2021	28
2.10 Magtanvendelser	28
3. Økonomi	31
3.1 Socialtilsyn Midts økonomi 2021	31
3.2 Tilsynstakster og objektive finansieringsandele	32
4. Den generelle kvalitet i sociale tilbud og plejefamilier	34
5. Socialtilsyn Midts fokuspunkter i årsrapporten 2021	37
5.1 Opdeling af centerkonstruktioner	37
5.2 Sociale medier	37
5.3 Brugen af uanmeldte tilsyn på plejefamilieområdet	38
5.4 Det risikobaserede tilsyn	38
5.5 Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse 2021	40

Resumé

I det følgende findes en kort oversigt over Socialtilsyn Midts virke 2021, hovedkonklusionerne i Socialtilsyn Midts vurdering af kvaliteten i tilbuddene og de fokuspunkter, som belyses i årsrapporten for 2021.

Status på Socialtilsyn Midts portefølje 2021

Antal tilbud og plejefamilier
<ul style="list-style-type: none">• 1.254 plejefamilier• 371 sociale tilbud (herunder koncerner)
Antal ny-godkendelser
<ul style="list-style-type: none">• 50 plejefamilier• 39 sociale tilbud
Antal tilbagekaldte godkendelser
<ul style="list-style-type: none">• 13 plejefamilier• 4 sociale tilbud
Henvendelser om bekymrende forhold (whistleblows)
I 2021 modtog Socialtilsyn Midt i alt 433 whistleblows, som fordeler sig med: <ul style="list-style-type: none">• 80 henvendelser vedrørende plejefamilier• 353 henvendelser vedrørende tilbud
Antal iværksatte påbud og skærpede tilsyn
I 2021 udstedte Socialtilsyn Midt: <ul style="list-style-type: none">• Påbud uden skærpet tilsyn på 6 tilbud og 0 plejefamilier• Påbud med skærpet tilsyn på 3 tilbud
Ankeafgørelser 2021
Socialtilsyn Midt har i 2021 fået 9 afgørelser retur fra Ankestyrelsen: <ul style="list-style-type: none">• 4 af dem vedrørte plejefamilier,• 3 af dem vedrørte tilbud og• 2 vedrørte klager over aktindsigt
Magtanvendelser 2021
I 2021 har Socialtilsyn Midt modtaget og registreret: <ul style="list-style-type: none">• 1612 magtanvendelser på børn- og ungeområdet• 6465 magtanvendelser på voksenområdet

Kvalitet i tilbuddene

I 2021 har alle sociale tilbud og plejefamilier modtaget mindst ét driftsorienteret tilsynsbesøg i henhold til lov om socialtilsyn. Data indhentet i forbindelse med tilsynsbesøgene viser, at den generelle kvalitet er meget tilfredsstillende, og både tilbud og plejefamilier kan sikre de anbragte borgeres trivsel, sundhed og udvikling.

Socialtilsyn Midts konklusion er, at både tilbud og plejefamilier generelt kan tilbyde de rette betingelser for anbragte borgere og dermed sikre omsorg, trygge rammer, medbestemmelse, trivsel og udvikling for den enkelte borger.

Socialtilsyn Midts fokuspunkter i 2021

Socialtilsyn Midt har i 2021 valgt at belyse følgende fokuspunkter i årsrapporten:

- Opdeling af centerkonstruktioner
- Brugen af uanmeldte tilsyn på plejefamilieområdet
- Sociale medier
- Det risikobaserede tilsyn
- Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse 2021

Opdeling af centerkonstruktioner

I 2021 besluttede Aarhus Kommune at opdele en række af deres store borgercentre. Dette betød at alle underliggende tilbud i centrene skulle nygodkendes. Opgaven med at opdele de 4 borgercentre i 29 tilbud foregik i hele 2021 og var en spændende proces, som forhåbentligt resulterer i mere målrettede tilsynsrapporter.

Brugen af uanmeldte tilsyn på plejefamilieområdet

I 2021 har Socialtilsyn Midt arbejdet målrettet med at øge antallet af uanmeldte tilsyn på plejefamilieområdet og det har resulteret i en markant stigning.

Sociale medier

Socialtilsyn Midt har siden efteråret 2020 og gennem hele 2021 haft stor opmærksomhed på, hvordan de sociale medier indgår som et område som socialtilsynet skal have fokus på i vurderingen af kvaliteten i tilbud og plejefamilier. I den forbindelse har der i 2021 været iværksat en række tiltag, som har øget forståelsen og betydningen af de sociale medier.

Det risikobaserede tilsyn

Det risikobaserede tilsyn er udvalgt og beskrevet som fokuspunkt i årsrapporten 2021, fordi det er et centralt værktøj i Socialtilsyn Midt, der kontinuerligt udvikles og justeres løbende, så det afspejler socialtilsynets arbejde.

Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse 2021

I efteråret 2021 foretog Socialtilsyn Midt den årlige tilfredshedsundersøgelse. 1275 plejefamilier og 365 tilbud fik tilsendt spørgeskemaet. Ud af det samlede antal respondenter har 784 plejefamilier (61%) og 226 tilbud (62%) besvaret tilfredshedsundersøgelsen. Tilfredshedsundersøgelsen havde bl.a. fokus på den samlede tilfredshed med Socialtilsyn Midt og dialogen i forbindelse med udstedte sanktioner, da dette er et område Socialtilsyn Midt gerne vil styrke.

Tilfredshedsundersøgelsen fra 2021 viste bl.a. at der er en høj samlet tilfredshed med Socialtilsyn Midt på både plejefamilieområdet (90%) og tilbudsområdet (85%).

Fortsat god læselyst!

Ulla B. Andersen
Tilsynschef

Indledning

Der er fem socialtilsyn i Danmark, som hver især har ansvar for at godkende og føre tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier inden for de fem geografiske regioner i Danmark. Socialtilsyn Midt fører tilsyn med tilbud og plejefamilier i kommunerne i Region Midt (med undtagelse af Silkeborg Kommune) samt Faaborg-Midtfyn Kommune.

Socialtilsyn Midt arbejder for at sikre tryghed og de bedste rammer for de mest udsatte borgere. Samtidig arbejder Socialtilsyn Midt på at sikre kvalitet og løbende udvikling i de sociale tilbud. Dette fokus kræver et tæt samarbejde med både tilbud og plejefamilier, hvor borgernes tarv altid er i centrum.

Hvert år laver Socialtilsyn Midt en årsrapport, der indeholder et tilbageblik på socialtilsynets arbejde og økonomi i det foregående år samt et billede af den generelle kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier for 2021. Derudover bliver der hvert år valgt en række fokusområder, som årsrapporten belyser.

1. Om Socialtilsyn Midt

1.1 Socialtilsynets kerneopgaver

Overordnet har socialtilsynet to primære opgaver:

- Godkendelse af nye plejefamilier og sociale tilbud
- Føre driftsorienteret tilsyn med eksisterende plejefamilier og de sociale tilbud, der er omfattet af socialtilsynets tilsynsopgave.

Godkendelse af nye plejefamilier og sociale tilbud

Godkendelsen af nye tilbud og plejefamilier sker på baggrund af en ansøgning. Godkendelsesprocessen ser forskellig ud for plejefamilier og for tilbud, men udgangspunkter er, at socialtilsynet undersøger ansøgers forudsætninger for at opfylde betingelserne for godkendelse. En godkendelse tager udgangspunkt i både socialfaglige, pædagogiske, økonomiske og juridiske krav til kvaliteten.

Driftsorienteret tilsyn med eksisterende plejefamilier og sociale tilbud

Socialtilsynene skal løbende sikre, at godkendte tilbud og plejefamilier opretholder den fornødne kvalitet. Ifølge lov om socialtilsyn §7, stk. 3, skal socialtilsynene aflægge mindst ét driftsorienteret tilsynsbesøg hos de sociale tilbud og plejefamilier. Centerkonstruktioner og tilbud med flere afdelinger skal have fysisk besøg på alle adresser og afdelinger mindst én gang om året i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. De overordnede formål med tilsyn er:

- Et professionelt og uafhængigt tilsyn
- Forhindre misbrug og overgreb på tilbuddets borgere
- Kvalitet i de sociale tilbud
- Effektivitet i indsatsen

Kvalitetsmodellen og tilsynsrapporten

Når det skal vurderes om et tilbud eller plejefamilie har den fornødne kvalitet bruges kvalitetsmodellen, der består af 7 temaer. Kvalitetsmodellen udgør således en ramme for vurderingen og understøtter det tilsynsfaglige skøn, der altid foretages i den konkrete vurdering af kvaliteten i et tilbud eller i en plejefamilie. Udover de 7 temaer i kvalitetsmodellen vurderes tilbuddenes og plejefamiliernes samlede kvalitet også på baggrund af tilbuddets og plejefamiliens økonomi.

Efter et tilsynsbesøg udarbejdes en tilsynsrapport, der indeholder socialtilsynets bedømmelse og vurdering af om tilbuddet eller plejefamilien har den fornødne kvalitet og samlet set fortsat opfylder betingelser for godkendelse. Tilsynskonsulenterne drøfter og sparrer løbende omkring forskellige udfordringer, som opstår, når de fører tilsyn. Disse faglige drøftelser er vigtige i udviklingen og forbedringen af tilsynsopgaven.

Kvalitetsudvikling og kontrol

I forbindelse med vurderingen af et tilbud eller en plejefamilies kvalitet har socialtilsynet mulighed for at fremhæve et udviklingspotentiale for tilbud og plejefamilier. Dette gøres ved brugen af udviklingspunkter og opmærksomhedspunkter. Socialtilsynet kan desuden træffe afgørelse om påbud, skærpet tilsyn eller ophør af godkendelse, hvis tilbud eller en plejefamilie ikke leverer den fornødne kvalitet. Det er Socialtilsyn Midts vurdering, at de fleste sanktioner resulterer i en konstruktiv proces, hvor tilbuddet eller plejefamilien ender med at rette op på kvaliteten.

1.2 Hvem fører Socialtilsyn Midt tilsyn med

Socialtilsyn Midt har ansvar for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier:

- Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service
- Opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 6-8 i lov om social service
- Botilbud til voksne efter §§ 107, 108, 109 og 110 i lov om social service. Det omfatter herberger og krisecentre samt midlertidige og længerevarende botilbud til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud efter § 101 og § 101a i lov om social service
- Alkoholbehandlingstilbud efter sundhedslovens § 141
- Botilbud, hvor der ydes hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service

Yderligere fører socialtilsynet tilsyn med støtte efter bl.a. servicelovens § 85 til borgere, der bor i plejeboliger eller lignende boformer f.eks. almenboligloven § 105 og lejeloven, hvor borgeren er visiteret til boligen af kommunen og hvor støtten ydes af et fast personale, som udgår fra servicearealer i tilknytning til boligerne.

Nedenstående oversigt viser ovenstående tilbudstyper fordelt på tilbud, plejefamilier og koncerner opgjort pr. 08.02.2022.

Socialtilsyn Midts portefølje 2021

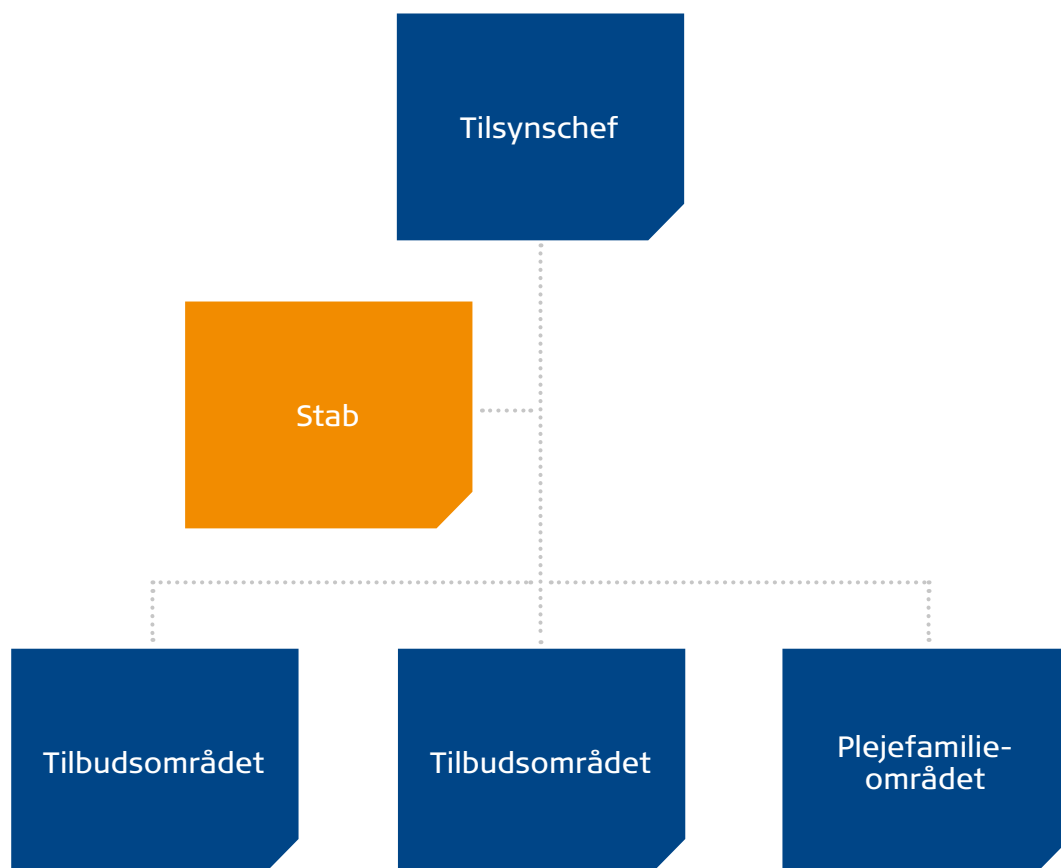
Plejefamilier: 1254

Sociale tilbud: 371, herunder

- Koncernlignende tilbud: 4
- Andre tilbud under koncernlignende tilbud: 18

1.3 Socialtilsynets organisering og medarbejdere

Socialtilsyn Midt er en kommunal myndighed, som organisatorisk er forankret i Børne- og Familieafdelingen i Silkeborg Kommune. Socialtilsyn Midt var i 2021 organiseret som vist nedenfor.

Socialtilsyn Midt har pr. 1 december 2021 ansat 82 medarbejdere fordelt på 80,4 årsværk:

- 1 tilsynschef (kandidatuddannet)
- 4 afdelingsledere (bachelor- og kandidatuddannede)
- 2 fagkonsulenter (bacheloruddannede)
- 4 jurister (kandidatuddannede)
- 3 økonomikonsulenter (kandidat- og HK uddannede)
- 2 akademiske medarbejdere (kandidatuddannede)
- 5 administrative medarbejdere (HK-uddannede)
- 26 tilsynskonsulenter på plejefamilieområdet (bachelor- eller kandidatuddannede)
- 35 tilsynskonsulenter på tilbudsområdet (bachelor- eller kandidatuddannede)

2. Socialtilsynets virke 2021 – gennemgang af det kvantitative data

Alle sociale tilbud og plejefamilier skal have mindst ét tilsyn om året jf. lov om socialtilsyn. I 2021 har Socialtilsyn Midt aflagt alle sociale tilbud og plejefamilier mindst et tilsynsbesøg enten som anmeldt eller uanmeldt. Jf. lov om socialtilsyn skal alle afdelinger på et tilbud have fysisk tilsynsbesøg. Har et tilbud f.eks. 5 afdelinger skal tilbuddet have 5 fysiske tilsynsbesøg. Plejefamilier skal også have et fysisk tilsynsbesøg om året i henhold til lovgivningen.

I 2021 er der flere tilbud og plejefamilier, der har fået et eller flere tilsynsbesøg udover det lovpligtige tilsynsbesøg. Når der aflægges ekstra tilsynsbesøg, kan det være f.eks. være pga. ændring af godkendelsen, undersøgelse af indkomne whistleblower eller opfølgning på sanktioner.

Socialtilsyn Midts portefølje 2021

Plejefamilier: 1254

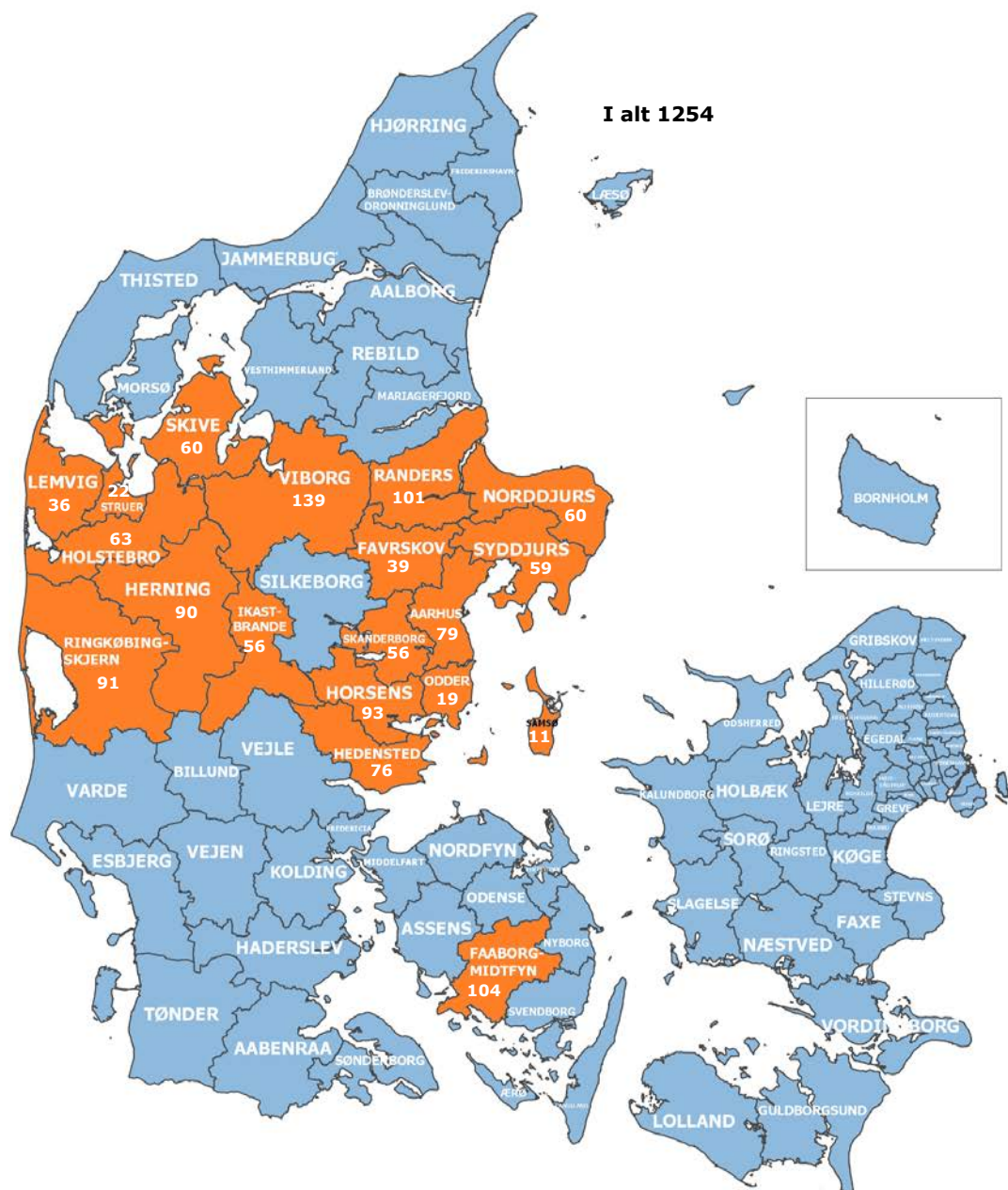
Sociale tilbud: 371, herunder

- Konkernlignende tilbud: 4
- Andre tilbud under konkernlignende tilbud: 18

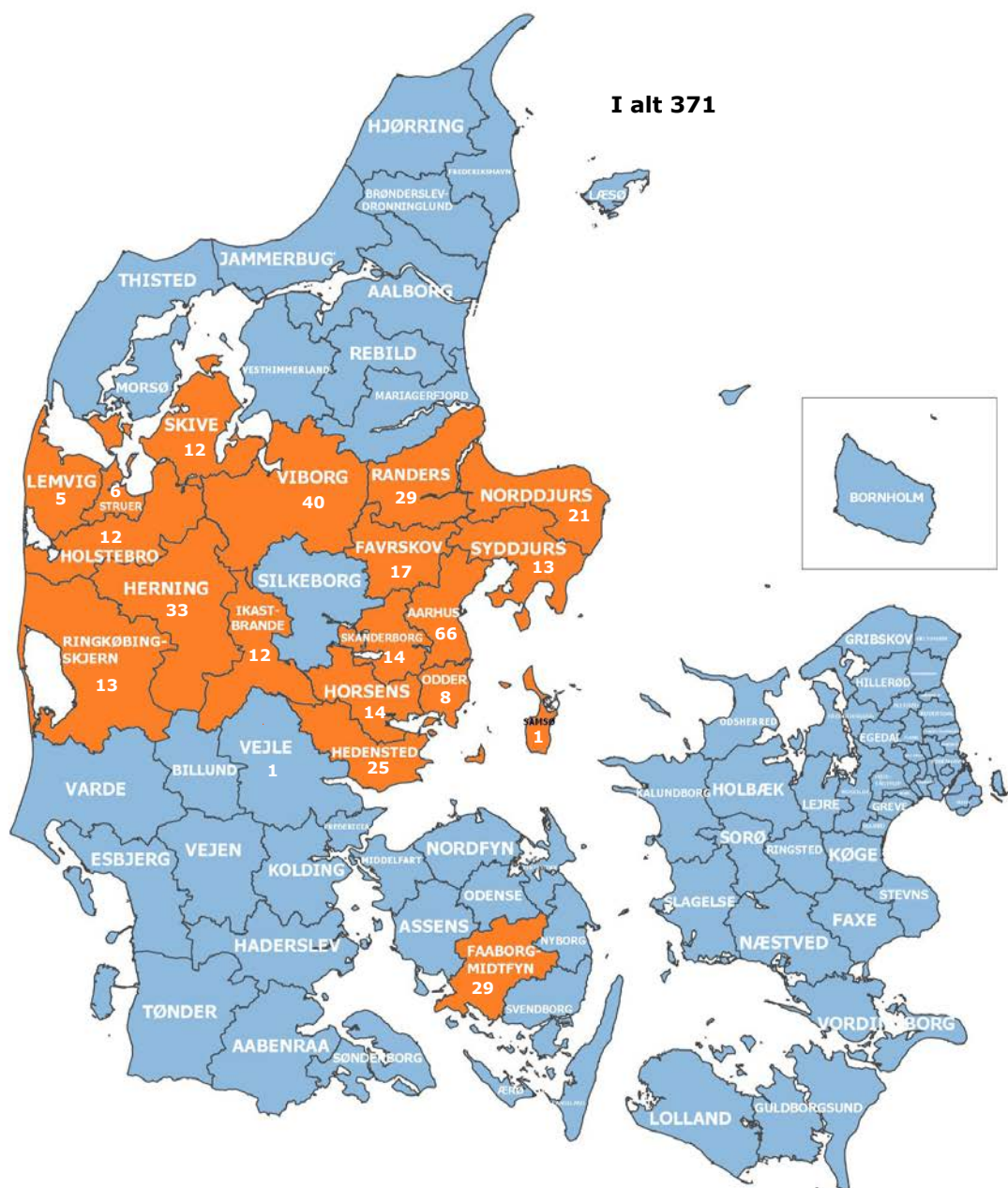
Fra 2020 til 2021 er porteføljen faldet med 73 plejefamilier fra 1327 til 1254 og steget med 24 sociale tilbud fra 347 til 371.

Tabel 2.0.2 Oversigtskort over plejefamilier fordelt på kommuner

Tabel 2.0.3 Oversigtskort over tilbud fordelt på kommuner

2.1 Inddragelse af godkendelser og ophørte tilbud og plejefamilier

Inddragelse af godkendelser på plejefamilieområdet

- I 2021 mistede 13 plejefamilier deres godkendelse som følge af en afgørelse fra Socialtilsyn Midt. Når en plejefamilie mister sin godkendelse, og ikke længere må arbejde som plejefamilie, beror det på en vurdering af, at plejefamilien ikke længere kan levere den fornødne kvalitet i forhold til plejeopgaven. Mangelfuld kvalitet kan skyldes flere forskellige faktorer f.eks. ændringer i familiedynamikken, samarbejdsvanskeligheder i forhold til det anbragte barns forældre, sygdom, manglende kompetencer og ændrede fysiske rammer og økonomi.

Ophørte plejefamilier

- 114 plejefamilier valgte selv at stoppe i 2021. Det er 15 plejefamilie mere end i 2020. Grunden til, at plejefamilier ønsker at stoppe, kan det f.eks. skyldes alder, skilsmisse, flytning, nyt arbejde, familieførøgelse eller udfordringer med egne børn. Der er også nygodkendte plejefamilier, som vælger at stoppe, fordi de oplever, at de ikke kommer i betragtning til plejeopgaver. De ønsker ikke at stå til rådighed uden udsigt til plejeopgaver.
- I 2021 ophørte 4 plejefamilier pga. manglende plejeopgaver. Hvis en plejefamilie ikke har haft en plejeopgave i de seneste 3 år, bortfalder godkendelse.

Tablet 2.1.1 Antal tilbagekaldte godkendelser på plejefamilieområdet 2021

Eksisterende plejefamilier	
Inddragelse af godkendelser (ikke godkendt)	13
Ophørte plejefamilier	114
Godkendelse bortfaldet	4

Inddragelse af godkendelser på tilbudsområdet

- I 2021 mistede 4 tilbud deres godkendelse, fordi de ikke kunne levere den nødvendige kvalitet og sikre borgernes trivsel.

Ophørte sociale tilbud

- I 2021 ophørte 11 tilbud. I 2020 lå tallet på 13 ophørte tilbud. Når et tilbud lukker, kan det bl.a. skyldes faldende beboerantal, dårlig økonomi, sammenlægning med et andet tilbud eller at tilbuddet ikke længere er omfattet af lov om socialtilsyn.

Tablet 2.1.2 Antal tilbagekaldte godkendelser/ansøgninger på tilbudsområdet 2021

Eksisterende sociale tilbud	
Inddragelse af godkendelser (ikke godkendt)	4
Ophørte tilbud	11

2.2 Nye sociale tilbud og plejefamilier i 2021

Nygodkendte plejefamilier

I 2021 godkendte Socialtilsyn Midt 50 nye plejefamilier. Et væsentligt lavere antal end i 2020, hvor der blev godkendt i alt 93 nye plejefamilier.

Corona og den deraf følgende nedlukning greb forstyrrende ind i Socialtilsyn Midts godkendelse af plejefamilier i 2021. For at blive godkendt, som plejefamilie, er det obligatorisk at gennemføre grundkurset, der indgår i godkendelsesprocessen. Nedlukningen vanskeliggjorde afholdelsen af de planlagte grundkurser, og antallet af planlagte kurser blev reduceret til 6 grundkurser i 2021, hvor i alt 93 kursister gennemførte grundkurset. Ud af de 93 kursister var 4 kursister netværksplejefamilier. Netværksplejefamilier hører ikke under Socialtilsyn Midts tilsynsmyndighed, men kan deltage i kurset.

Ikke godkendte nyansøgere og tilbagekaldte ansøgninger på plejefamilieområdet

- I 2021 kunne 7 ansøgere ikke godkendes. Ansøgerne bliver i godkendelsesprocessen screenet og interviewet med henblik på at undersøge om ansøgerne kan varetage arbejdet som plejefamilie. I nogle tilfælde kan ansøgerne ikke godkendes, og det kan f.eks. skyldes manglende kompetencer, økonomi, ikke egnede fysiske rammer eller egne børns alder og trivsel.
- I 2021 trak 76 ansøgere deres ansøgninger tilbage. Når ansøgere vælger at trække deres ansøgning tilbage, skyldes det oftest, at der under godkendelsesprocessen sker ændringer i familiens situation. Familien kan ansøge igen, når den familiemæssige situation er faldet på plads.

Tabel 2.2.1 Nye plejefamilier 2021

Nye plejefamilier	
Nygodkendte plejefamilier	50
Ikke godkendte nyansøgere	7
Ansøgninger trukket tilbage	76

Nygodkendte sociale tilbud

I 2021 godkendte Socialtilsyn Midt 39 tilbud, hvilket er 16 mere end i 2020. Det høje antal af nygodkendte tilbud skyldes, at Aarhus Kommune i 2021 besluttede at opdele deres borgercentre. Borgercentrene blev opdelt i 29 tilbud, og herudover er der blevet godkendt 10 nye sociale tilbud. Nygodkendelse af tilbud, der allerede er i drift, er en særlig opgave og er meget ressourcekrævende både for tilbuddene og socialtilsynet. Socialtilsyn Midt har trukket på erfaringerne fra opdelingen af Region Midtjyllands 4 store specialområder i 2020. Der har været nedsat en gruppe af tilsynskonsulenter med stor erfaring på området, som har varetaget de mange godkendelser og støttet tilbuddene gennem den omfattende proces.

De godkendte tilbud fordeler sig på følgende tilbudstyper:

- 1 blandet tilbud
- 2 børn- og ungetilbud
- 7 voksentilbud
- 29 voksentilbud Aarhus Kommune

Ikke godkendte nyansøgere og tilbagekaldte ansøgninger på tilbudsområdet

- I 2021 blev alle ansøgere, der gennemførte godkendelsesprocessen, godkendt.
- I 2021 trak 3 ansøgere deres ansøgninger tilbage under godkendelsesprocessen. På tilbudsområdet er det ligeledes muligt at ansøge igen på et senere tidspunkt.

Tabel 2.2.2 Nye tilbud 2021

Nye tilbud	
Nygodkendte sociale tilbud	39
Ikke godkendte nyansøgere	0
Ansøgninger trukket tilbage	3

2.3 Gennemførte tilsynsbesøg

De følgende tabeller viser data for tilsynsbesøg inklusiv gennemførte tilsyn i 2021, hvor tilsynsblanketten er uploadet til tilbudsportalen i januar 2022. I nedenstående tabel er uanmeldte ej truffet ikke inkluderet.

Tabel 2.3.1 Antal gennemførte tilsynsbesøg i 2021

Traditionelle tilbudstyper	
Plejefamilier (inkl. nygodkendelser + lukkede plejefamilier)	1582
Sociale tilbud (inkl. nygodkendelser + lukkede tilbud)	920
I alt	2502

Nedenstående tabel viser det samlede antal tilsynsbesøg i 2021 fordelt på driftsorienteret tilsyn og nygodkendelser.

Tabel 2.3.2 Antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg i 2021 fordelt på tilsynstyper

Socialtilsyn Midt			
Tilsynstype	Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldte ej truffet
Driftsorienterede tilsyn	1.496	815	148
Nygodkendelser	190	1	0
I alt	1.686	816	148

Nedenstående tabel illustrerer, hvordan de anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg har fordelt sig på henholdsvis plejefamilie- og tilbudsområdet.

Tabel 2.3.3 Antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg 2021 fordelt på plejefamilier

Plejefamilier			
Tilsynstype	Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldte ej truffet
Driftsorienterede tilsyn	950	484	145
Nygodkendelser	148	0	0
I alt	1.098	484	145

Tabel 2.3.4 Antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg 2021 fordelt på tilbud

Tilbud			
Tilsynstype	Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldte ej truffet
Driftsorienterede tilsyn	546	331	3
Nygodkendelser	42	1	0
I alt	588	332	3

2.4 Sanktionssager og baggrunden herfor

Sanktionssager dækker over iværksatte påbud og skærpede tilsyn. Når et tilbud eller plejefamilie får udstedt en sanktion i form af et påbud eller skærpet tilsyn vil dette fremgå på Tilbudsportalen.

I 2021 udstedte Socialtilsyn Midt 22 påbud fordelt på i alt 9 tilbud. Der blev ikke udstedt påbud på plejefamilieområdet i 2021.

- 6 tilbud blev godkendt med påbud og har tilsammen 10 påbud
- 3 tilbud blev godkendt med skærpet tilsyn og har tilsammen fået 12 påbud.

Tabel 2.4.1 Antal sager med påbud, fordelt på plejefamilier og tilbud

Tilsynstype	Godkendt med påbud	Skærpet tilsyn
Plejefamilier	0	0
Sociale tilbud	6	3
I alt	6	3

Iværksatte påbud uden skærpet tilsyn

I 2021 var der 6 tilbud, der blev godkendt med påbud og tilsammen fik 10 påbud. Påbud udstedes, når der er forhold i tilbuddet eller plejefamilien, der ikke er i orden og dermed påvirker kvaliteten og borgernes trivsel. Derfor kan det også have alvorlige konsekvenser for tilbuddet eller plejefamilien at få påbud.

Socialtilsynet vil altid, inden evt. udstedelse af et påbud, være i tæt dialog med tilbuddet eller plejefamilien for at undersøge, om det er muligt at rette op på kvaliteten uden sanktioner. Er dette ikke muligt, udstedes et påbud, hvorefter det er tilbuddet eller plejefamilien ansvar at udbedre forholdene, så kvaliteten er i orden, og påbuddet kan fjernes. Ved udstedelse af et påbud gives en frist for opfyldelse af påbuddet. Det er de konkrete forhold og påbuddets karakter, der bestemmer tidsfristen. Nogle påbud skal efterleves straks, og andre løber over en længere periode.

Iværksatte skærpede tilsyn

I 2021 blev der iværksat skærpet tilsyn på 3 tilbud som tilsammen fik 12 påbud.

Når der træffes afgørelse om at udstede skærpet tilsyn, skyldes det konkrete forhold, der skaber bekymring for driften og borgernes trivsel, og hvor den nødvendige kvalitet ikke længere er til stede. Der kan være tale om grove foreteelser så som fysiske og psykiske overgreb, uforholdsmæssigt mange magtanvendelser eller mangel på uddannet personale. Når et tilbud er under skærpet tilsyn, betyder det, at tilbuddet får flere tilsynsbesøg både anmeldte og uanmeldte for at undersøge om tilbuddet følger socialtilsynets anvisninger og retter op på de forhold, som påbuddene omhandler. Et skærpet tilsyn medfører desuden, at tilbuddet skal betale en særskilt tilsynstakst.

Nedenstående tabel viser, hvilke temaer i kvalitetsmodellen, der er blevet berørt i sanktionssagerne. I 2021 berører majoriteten af påbuddene temaet 'Sundhed og trivsel', hvor der er fokus på borgernes trivsel og brugen af magtanvendelser.

Tabel 2.4.2 Oversigt over temaer, der er berørt i sanktionssagerne på tilbudsområdet

Nye tilbud	
Uddannelse og beskæftigelse	0
Selvstændighed og sociale relationer	0
Målgruppe, metoder og resultater	1
Organisation og ledelse	7
Kompetencer	0
Sundhed og trivsel	14
Fysiske rammer	0
Økonomi	0
I alt	22

2.5 Tilbudsstrukturen 2021

Nedenstående tabel viser, hvordan tilbuddene fordeler sig i forhold til pladsantal.

Tabel 2.5.1 Antal pladser fordelt på tilbud (ekskl. nygodkendte tilbud)

Antal pladser	Offentlige tilbud	Private tilbud	I alt
1 – 9 pladser	22	34	56
10 – 14 pladser	55	39	94
15 – 19 pladser	27	11	38
20 – 49 pladser	84	32	116
50 – 99 pladser	26	8	34
100 - 500 pladser	27	3	30
501 -1500 pladser*	3	0	3
I alt	244	127	371

Nedenstående tabel viser, hvordan pladserne fordeler sig på virksomhedsform og tilbudstyper.

Tabel 2.5.2 Antal pladser fordelt på virksomhedsform og tilbudstyper (Ekskl. nygodkendte tilbud)

Tilbudstyper	Privat	Offentlige	I alt
§ 101, Dagbehandlingstilbud - Stofmisbrug	0	2	2
§ 101, jf. § 107, Døgnbehandlingstilbud - Stofmisbrug	14	8	22
§ 103, Beskyttet beskæftigelsestilbud	82	375	457
§ 104, Aktivitets- og samværstilbud	353	1640	1993
§ 107, Midlertidigt botilbud	594	666	1260
§ 107, Rehabiliteringstilbud	0	21	21
§ 108, Længerevarende botilbud	168	432	600
§ 109, Kvindekrisecenter	80	0	80
§ 110, Forsorghjem/herberg	240	283	523
§ 32, Særlige dagtilbud	0	6	6
§ 36, Særlige klubtilbud	0	10	10
§ 66, stk. 1, nr. 6, Socialpædagogisk opholdssted	623	0	623
§ 66, stk. 1, nr. 7 jf. § 63 a, Delvist lukket døgninstitution	0	35	35
§ 66, stk. 1, nr. 7 jf. § 63 b, Sikret døgninstitution	0	25	25
§ 66, stk. 1, nr. 7, Åben døgninstitution	58	627	685
§ 66, stk. 1, nr. 8, Socialpædagogisk kostskoletilbud	52	0	52
§101 – Børn og unge, Ambulant stofmisbrugsbehandling	0	236	236
§101 – Voksne, Ambulant stofmisbrugsbehandling	0	2299	2299
§101a, Ambulant anonym stofmisbrugsbehandling	0	74	74
§108a, jf. §108, Botilbud målrettet unge ml. 18 og 35 år	0	1	1
ABL § 105 stk. 1, Almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig	0	96	96
ABL § 105 stk. 2, Almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig	213	4017	4230
ABL § 149a, Almen bolig til særlig udsatte grupper	0	34	34
ABL § 3 stk. 2 og § 5 stk. 3, Bofællesskab	0	41	41
ABL § 5 stk. 2, Almen plejebolig	0	38	38
Lejebolig, Lejeloven	109	87	196
SUL § 141, Dagbehandlingstilbud - Alkoholmisbrug	0	16	16
SUL § 141, Døgnbehandlingstilbud - Alkoholmisbrug	13	0	13
SUL §141, Ambulant alkoholmisbrugsbehandling	0	1927	1927
I alt	2599	12996	15595

2.6 Henvendelser om bekymrende forhold (whistleblower)

I 2021 modtog Socialtilsyn Midt 433 henvendelser om bekymrende forhold. Sammenlignet med antallet i 2020, hvor der var 371 henvendelser, er det en stigning på 62 henvendelser. Alle har mulighed for at kontakte Socialtilsyn Midts whistleblower-ordning. Typisk er det beboere, personale og pårørende, der henvender sig, fordi de har observeret eller personligt oplevet forhold, de finder bekymrende. Alle indkomne henvendelser registreres enkeltvis, uanset om der er tale om flere anmeldere, eller det er den samme anmelder, der kontakter Socialtilsyn Midt flere gange. Hos Socialtilsyn Midt er det udvalgte medarbejdere, som modtager og registrerer henvendelserne og efterfølgende distribuerer dem videre til ledelsen, der i samarbejde med tilsynskonsulenterne vurderer den videre behandling af henvendelserne.

Nogle henvendelser kræver øjeblikkelig handling fra socialtilsynets side. I disse tilfælde får tilbuddet eller plejefamilien et uanmeldt besøg. Dog behandles langt de fleste henvendelser i forbindelse med planlagte tilsynsbesøg, hvor tilsynskonsulenterne undersøger de forhold som den specifikke henvendelse har omhandlet.

Det er muligt at være 100% anonym som whistleblower. Såfremt whistleblower ønsker at være 100% anonym, kan Socialtilsyn Midt ikke oplyse tilbud eller plejefamilier om, at der har været en henvendelse. Det kræver derfor, at tilsynskonsulenterne laver et grundigt forarbejde og går særligt i dybden med de temaer i kvalitetsmodellen, som henvendelsen kan høre ind under. Henvendelser om bekymrende forhold kan medvirke til, at der udstedes påbud, eller at en godkendelse inddrages.

Tabel 2.6.1 Antallet af henvendelser i 2021

Nye tilbud	Antal
Plejefamilier	80
Sociale tilbud	353
I alt	433

I 2021 har majoriteten af henvendelserne omhandlet ledelse (dårlig eller manglende) og socialfaglige kompetencer (dårlig eller manglende), hvilket også var tilfældet i 2020. Der er dog sket en markant stigning i antallet af henvendelser vedr. ledelse og socialfaglige kompetencer, hvor der i 2020 var 89 henvendelser vedrørende ledelse (dårlig eller manglende) og 94 henvendelser vedrørende socialfaglige kompetencer (dårlig eller manglende). Henvendelser vedrørende psykisk vold, nedværdigende behandling og stofmisbrug/alkoholmisbrug i tilbuddet er faldet siden 2020.

Tabel 2.6.2 Oversigt over henvendelser fordelt på kategori

Kategori	Antal
Andet	34
Arbejds miljø	8
Fysiske rammer	8
Hygiejne	7
Ledelse – dårlig eller manglende	141
Manglende inddragelse	21
Nedværdigende behandling	27
Omgangstone	5
Pædagogik	19
Seksuelle overgreb	2
Socialfaglige kompetencer – dårlig eller manglende	134
Stofmisbrug/alkoholmisbrug i tilbuddet	1
Vold - fysisk	6
Vold – psykisk	16
Økonomi	4
Økonomisk kriminalitet	0
I alt	433

Kendskab til whistleblower-ordningen

Socialtilsynet er forpligtet til at informere om whistleblowerordningen for at sikre, at både borgere, pårørende, ansatte og andre personer er bekendt med ordningen, samt de rettigheder de har i forhold til anonymitet.

Socialtilsyn Midt gør følgende for at informere om ordningen:

- Ordningen er beskrevet på Socialtilsyn Midts hjemmeside med kontaktinformationer
- Kontaktoplysninger på whistleblowertelefonen og webformularen er printet på Socialtilsyn Midts visitkort
- Tilbuddene får hvert år en opslagsseddel som de opfordres til at placere et synligt sted i tilbuddet
- Socialtilsynets medarbejdere oplyser om ordningen, når de er på tilsynsbesøg

Derudover spørger Socialtilsyn Midt i den årlige tilfredshedsundersøgelse ind til kendskabet til whistleblowerordningen.

2.7 Sagsbehandlingstider i 2021

Nygodkendelse af plejefamilier og tilbud er omfattende og dybdegående processer, hvor en lang række forhold undersøges med udgangspunkt i kvalitetsmodellens 7 temaer. Godkendelsesprocessen for plejefamilier indebærer, at kommende plejefamilier interviewes. Her spørges der bl.a. ind til plejeforældrenes familieforhold, sammenspillet i familien, opvækstvilkår, uddannelsesbaggrund, sygdomshistorie og økonomiske forhold. De fysiske rammer besigtiges og vurderes ligeledes som en del af godkendelsesprocessen. Dette skal sikre, at de nye plejefamilier har de nødvendige ressourcer til at varetage kommende plejeopgaver, herunder samarbejde med kommune, skole, biologiske forældre m.m. Kommende plejefamilier skal også gennemføre et grundkursus, der fungerer som en del af godkendelsesgrundlaget.

Kommende sociale tilbud interviewes ligeledes som en del af godkendelsesprocessen. Her er der bl.a. fokus på tilbuddets målgruppe, metodiske grundlag, medarbejderkompetencer, uddannelsesniveau, værdigrundlag, økonomiske forhold, vedtægter m.m. De fysiske rammer besigtiges og vurderes som en del af godkendelsesprocessen. Alle disse forhold gennemgås for at sikre, at tilbuddet kan levere den relevante kvalitet til målgruppen.

På baggrund af interview og gennemgang af relevante dokumenter vurderes det, hvorvidt plejefamilien eller tilbuddet kan godkendes. Gennem hele godkendelsesprocessen er de kommende plejefamilier og tilbud i tæt dialog med tilsynskonsulenterne. Der udarbejdes en rapport og et godkendelsesbrev, og plejefamilien eller tilbuddet kommer på Tilbudsportalen, hvor alle godkendte tilbud og plejefamilier skal offentliggøres.

Sagsbehandlingstiden kan variere fra gang til gang, da der kan være mange faktorer, som kan forsinke processen. Der kan være forsinkelse i forhold til indsendelse og indsamling af dokumenter, uforudsete problemstillinger, der kræver ekstra undersøgelse osv. Nedenstående sagsbehandlingstider er en gennemsnitsberegning.

Gennemsnitlige sagsbehandlingstider i 2021:

- Sagsbehandlingstiden for godkendelse af nye plejefamilier har i gennemsnit været 35,1 uger
- Sagsbehandlingstiden for godkendelse af nye sociale tilbud har i gennemsnit været 16,6 uger

Sagsbehandlingstiden for godkendelse af nye plejefamilier er steget fra 29,7 uger i 2020 til 35,1 uger i 2021. Sagsbehandlingstiden for tilbud er faldet fra 30 uger i 2020 til 16,6 uger i 2021.

Stigningen i behandlingstiden på plejefamilieområdet 2021 skyldes i vid udstrækning coronarestriktioner, som medførte udskydelser i nygodkendelsesprocesserne pga. nedlukninger, forsamlingsforbud osv. På tilbudsområdet faldt sagsbehandlingstiden, hvilket bl.a. kan tilskrives en stram tidsstyring i forhold til opdeling af borgercentre under Aarhus kommune, samt at ansøgerne i 2021 har været hurtige til at få indsendt diverse dokumenter og tilladelser ind til socialtilsynet.

2.8 Aktindsigt 2021

I 2021 har Socialtilsyn Midt igen oplevet en stigning i antallet af anmodninger om aktindsigt. Med 186 anmodninger i 2021 har der været 23 flere anmodninger om aktindsigt end i 2020, hvor antallet var 163. I 2019 var der 126 anmodninger om aktindsigt, i 2018 var antallet 82 og i 2017 var der 43.

Der bruges i gennemsnit minimum 20 timer pr. uge på at behandle anmodninger om aktindsigt herunder fremsøgning og anonymisering af materiale, besvarelse af spørgsmål og korrespondance.

2.9 Ankeafgørelser i 2021

Socialtilsyn Midt har i 2021 fået 9 afgørelser retur fra Ankestyrelsen. 4 af dem vedrørte plejefamilier, 3 af dem vedrørte tilbud og 2 vedrørte klager over aktindsigt.

Ankestyrelsen har stadfæstet 7 påklagede afgørelser, ophævet 1 og hjemvist 1.

Afgørelserne har omhandlet følgende:

- 5 afgørelser har omhandlet inddragelse af godkendelsen som socialt tilbud.
- 1 afgørelse har omhandlet ændringer af godkendelsen som socialt tilbud.
- 1 afgørelse har omhandlet en afgørelse om påbud
- 2 afgørelser har omhandlet klage over aktindsigt.

2.10 Magtanvendelser

I 2021 har Socialtilsyn Midt modtaget og registreret i alt:

- 1612 magtanvendelser på børn- og ungeområdet
Magtanvendelser, der omhandler anbragte børn og unge hører inde under lov om voksenansvar og er gældende for børn og unge, som er anbragt på et opholdssted eller en døgninstitution. § 8 i lov om voksenansvar gælder specialiserede plejefamilier, der er ansat til at varetage en specialiseret opgave.
- 6465 magtanvendelser på voksenområdet
Bestemmelserne om magtanvendelse for voksne gælder for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp eller socialpædagogisk bistand m.v. efter §§ 83-87, behandling efter §§ 101 og 102 eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104, og som ikke samtykker i en foranstaltning.

Socialtilsyn Midt har i 2021 oplevet en markant stigning af magtanvendelser på voksenområdet. Stigningen vedrører ikke fysiske magtanvendelser. I forhold til de fysiske magtanvendelser var der 745 fysiske magtanvendelser ud af 3350 i 2020 og i 2021 er der registreret 478 fysiske magtanvendelser ud af 6465.

Stigningen vedrører forhåndsgodkendelser samt magtanvendelser uden lovhjemmel:

Forhåndsgodkendelser

I forhold til forhåndsgodkendelser er der sket en stigning på:

- Indberetninger vedrørende seler, som er steget fra 963 forhåndsgodkendelser i 2020 til 1411 forhåndsgodkendelser i 2021
- Indberetninger vedrørende velfærdsteknologi, som er steget fra 449 i 2020 til 729 i 2021
- Indberetninger vedrørende låsning og sikring af yderdøre og vinduer, som er steget fra 63 forhåndsgodkendelser i 2020 til 175 forhåndsgodkendelser i 2021

Uden lovhjemmel

Magtanvendelser uden lovhjemmel, som vedrører voksne borgere, er steget markant i 2021.

- Ca. 3000 indberetninger uden lovhjemmel vedrører hovedsageligt aflåsning af borgeres ejendele uden samtykke eller anvendelse af seler eller alarm, hvor der endnu ikke foreligger tilladelse fra kommunen. I disse tilfælde vil der skulle ske indberetning for hvert indgreb, der foretages, hvilket betyder, at der skal indberettes mange magtanvendelseskemaer. Har tilbuddet derimod tilladelse til f.eks. at anvende alarm eller seler, kan der indberettes samlet på ét skema ved hver måneds udgang.

I forhold til magtanvendelser uden lovhjemmel i form af f.eks. aflåsning eller manglende tilladelser fra kommunen, er Socialtilsyn Midt i dialog med tilbuddene og kan anmode om en handleplan for, hvordan tilbuddene vil sikre, at der ikke fortsat sker indgreb uden lovhjemmel. Socialtilsyn Midt vurderer ikke, at stigningen i antallet af magtanvendelser uden lovhjemmel generelt omhandler fysiske magtanvendelser, hvor betingelserne for indgreb ikke har været opfyldt.

Socialtilsyn Midt modtager også indberetninger af magtanvendelse foretaget i henhold til bestemmelserne i servicelovens kapitel 24d, som vedrører strafferetlige foranstaltninger. Disse indberetninger udgør dog en meget lille del af det samlede antal indberetninger vedrørende voksne borgere. Derudover modtager Socialtilsyn Midt indberetninger af magtanvendelse efter de relevante bestemmelser i lov om frikommunenetværk.

3. Økonomi

3.1 Socialtilsyn Midts økonomi 2021

Tabel 3.1.1 Regnskab 2021 og budget 2021, 1.000 kr.

	Budget 2021	Regnskab 2021	Forskel
Socialtilsyn Midts direkte udgifter (løn mv.)	50.900	51.868	968
Indirekte udgifter (overhead mv.)	2.785	2.862	119
Udgifter i alt	53.643	54.730	1.087
Indtægter fra objektiv finansiering	-30.424	-30.424	0
Indtægter fra tilsynstakster	-22.219	-24.075	-856
Indtægter i alt	-53.643	-54.499	-856
Netto	0	231	231

Socialtilsyn Midts regnskab for 2021 viser et underskud på 231 t.kr., hvilket svarer til 0,4 % af omsætningen. Underskuddet bliver brugt til at nedbringe noget af det overførte overskud fra 2020. Der vil således skulle overføres et overskud på 794 t.kr. til 2022, hvilket skal dække de nye udgifter ved lovændringerne som er vedtaget efter budgetvedtagelsen af budget 2022.

Tabel 3.1.2 Antal af tilbud omfattet af tilsyn af Socialtilsyn Midt

	Forudsat i budget 2021	Faktisk antal i 2021
Plejefamilier	1.474	1254
Tilbud	353	378
I alt	1.827	1.632

Antallet af tilbud i ovenstående tabel er det antal tilbud som har modtaget en faktura i året 2021, hvilket inkluderer både lukkede og nygodkendte tilbud i løbet af året.

Tabel 3.1.3 Budget 2022 for Socialtilsyn Midt, 1.000 kr., 2022-priser

Budget 2022	
Socialtilsyn Midts direkte udgifter (løn mv.)	51.271
Indirekte udgifter (overhead mv.)	2.769
Udgifter i alt	54.040
Indtægter fra objektiv finansiering	-29.913
Indtægter fra tilsynstakster	-24.127
Indtægter i alt	-54.040
Netto	0

Tabellen viser budget 2021 for Socialtilsyn Midt, som danner grundlag for tilsynstakster og objektiv finansieringsbidrag i 2021, jf. tabel 3.2.1 og 3.2.2.

3.2 Tilsynstakster og objektive finansieringsandele

Tabel 3.2.1 Udvikling af grundtaksterne (dvs. uden reguleringerne) – årets priser

Takstkategori (antal pladser)	2020	2021	2022
0 – 7	34.591	35.707	36.255
8 – 24	41.509	42.848	43.506
25 – 49	69.182	71.413	72.510
>50	134.395	138.726	108.765
Nygodkendelser			
– 7	22.393	23.351	27.031
8 – 24	26.872	28.021	32.437
25 – 49	44.786	46.701	54.062
>50	67.179	70.052	81.092
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse			
0 – 7	6.133	6.464	7.025
8 – 24	7.360	7.757	8.430
25 – 49	12.266	12.928	14.051
>50	18.399	19.392	21.076
Skærpet tilsyn			
0 – 7	3.459	3.571	3.625
8 – 24	4.151	4.285	4.351
25 – 49	6.918	7.141	7.251
>50	13.440	13.873	10.876

Som følge af manglende indtægt fra tillægstakster, jf. afgørelse fra Ankestyrelsen i 2018 havde Socialtilsyn Midt midlertidigt hævet taksterne på tilbud med mere end 50 pladser i 3 år fra 2019 til 2021. De øvrige takster reguleres efter aftalte principper i socialtilsynenes fælles finansieringsmodel.

Tabel 3.2.2 Udviklingen i taksterne for den objektive finansiering fra 2020-2022

Takstkategori	2020	2021	2022
Årets samlede takstgrundlag	-29.225	-30.424	-29.913
Årets regulering Over-/underskud	0	0	0

Tabel 3.2.2 Udviklingen i taksterne for den objektive finansiering fra 2020-2022

Tilkøbsydelse	2020	2021	2022
Indtægt	-105	-140	-76

4. Den generelle kvalitet i sociale tilbud og plejefamilier

Socialtilsyn Midts opgave er at kontrollere og vurdere om kvaliteten i den enkelte tilbud og plejefamilier er i orden og dermed sikre, at de anbragte borgeres behov og trivsel imødekommes.

Socialtilsyn Midt har i forbindelse med årsrapport 2021 trukket data til at belyse den generelle kvalitet i sociale tilbud og plejefamilier. Der er trukket data på gennemsnitscorerne på temaniveau på kvalitetsmodellen 7 temaer.

I vurderingen af kvaliteten i det enkelte tilbud og plejefamilie beskrives og bedømmes alle indikatorer i kvalitetsmodellen, og i den forbindelse scores indikatorerne fra 1-5, hvor 5 er den højeste score. Temaet økonomi indgår ikke i datasættet, da temaet vurderes særskilt og ikke bliver scoret i kvalitetsmodellen.

Data viser, at scoren på både tilbuds- og plejefamilieområdet generelt ligger på et højt niveau, og at der er fokus på at fastholde og forbedre kvaliteten til gavn for borgernes trivsel.

Gennemsnitscorer på tilbudsområdet

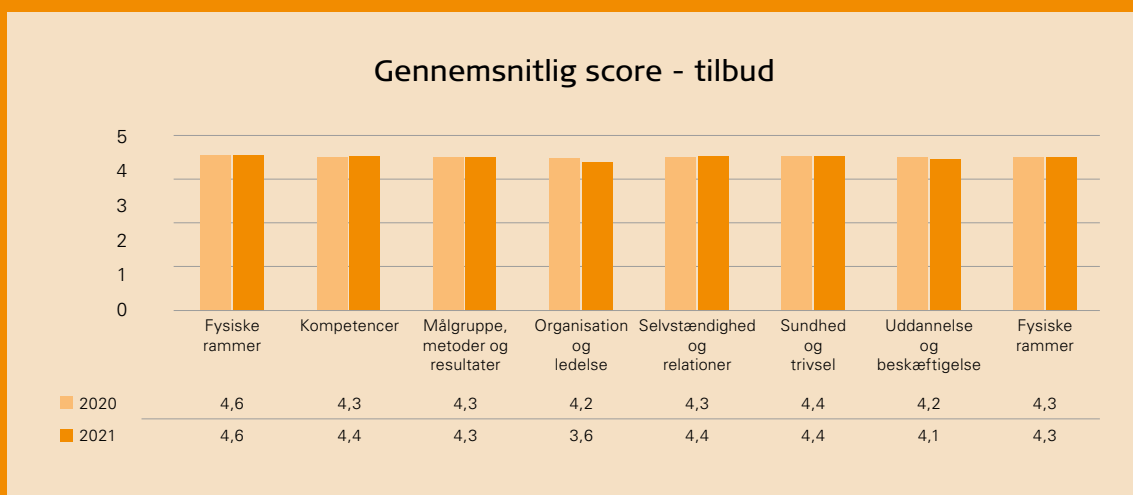
Når data sammenlignes med data fra 2020 fremgår det, at der har været en mindre tilbagegang fra 4,2 til 3,6 på temaet 'Organisation og ledelse'.

Den specifikke årsag er ikke kendt, men tilbagegangen kan skyldes ny indikator, der blev tilføjet i kvalitetsmodellen på tilbudsområdet under temaet 'Organisation og ledelse' pr. 1. januar 2022. Data til årsrapporten, herunder også data til belysning af den generelle, trækkes altid i starten af det nye år.

Da det ikke er muligt at trække historisk data på kvalitetsmodellen "forstyrrer" denne nye indikator i den gennemsnitlige score. Indikatoren bliver først behandlet på tilsynsbesøg fra februar i 2022, men for at kunne generere en endelig tilsynsrapport til tilbuddene har det været nødvendigt at score indikatoren uden, at indikatoren har været belyst. Indikatoren har derfor fået den laveste score, og det trækker ned på temaet gennemsnitlige score.

Samlet set ligger den gennemsnitlige score på samme niveau som i 2020 og vidner om, at tilbuddene tager deres opgave alvorlig i forhold til at fastholde en god kvalitet til gavn for de anbragte borgere

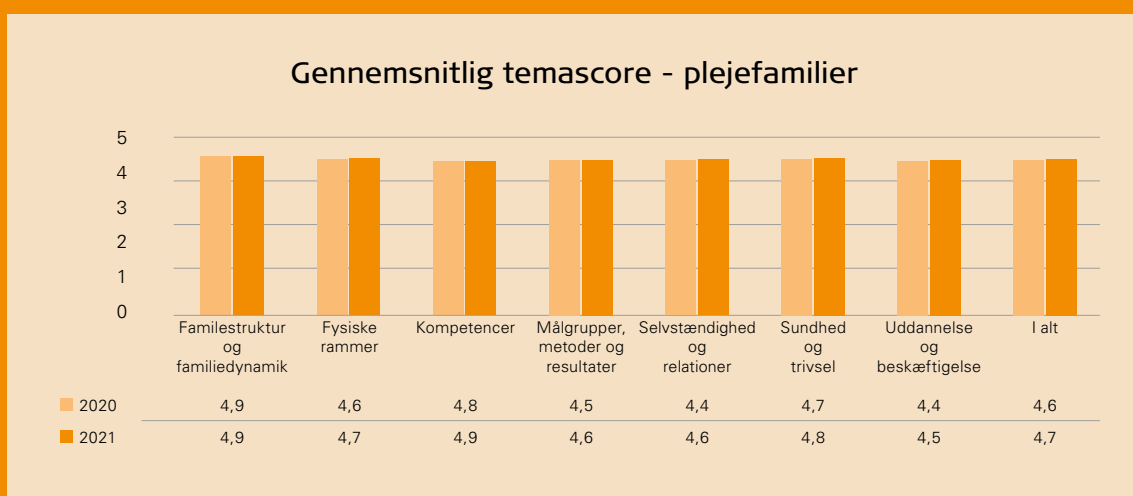
Tabel 4.1.1 Gennemsnitscorer på tilbud

Gennemsnitscorer på plejefamilieområdet

Som nedenstående tabel viser har der i 2021 været en stigning i gennemsnitscoren på 6 af de 7 temaer. På det tema, hvor der ikke har været en stigning, er scoren fastholdt. Sammenlignes der med data fra 2018 og frem til 2021 har der været en støt stigning i gennemsnitsscoren, og det vidner om en positiv udvikling på plejefamilieområdet. Den generelle kvalitet på plejefamilieområdet ligger på et højt niveau, og det viser, at plejefamilierne er godt klædt på til at varetage plejeopgaverne.

Tabel 4.1.2 Gennemsnitscorer på plejefamilier

5. Socialtilsyn Midts fokuspunkter i årsrapporten 2021

5.1 Opdeling af centerkonstruktioner

I 2021 fortsatte Socialtilsyn Midt nygodkendelsesopgaven af centerkonstruktioner, da Aarhus kommune i lighed med Region Midtjylland besluttede at opdele deres store borgercentre for at imødekomme udfordringer i forhold til kvalitetsarbejdet. Opdelingen af Aarhus Kommunes borgercentre resulterede i 29 nye tilbud.

En centerkonstruktion er flere tilbud med forskellige adresser, der er organiseret under samme ledelse. Denne form for organisering er udfordrende for både tilbuddene og Socialtilsyn Midt, og i særdeleshed i forhold til at arbejde med kvalitet og synliggøre kvaliteten i de enkelte afdelinger. Tilsynsrapporterne for centerkonstruktioner udarbejdes på et overordnet plan og ikke for hvert tilbud/afdeling, derfor kan det være svært at skelne de enkelte afdelinger fra hinanden, og hvordan kvaliteten er. Hvis der udstedes sanktioner på en enkelt afdeling, er det ligeledes ikke muligt at synliggøre over for omverdenen, at det ikke er alle tilbuddene i borgercenteret, som har fået udstedt en sanktion. Ved opdeling af borgercentre i 29 nye tilbud bliver det gennemskueligt for både tilbud og visiterende kommuner at orientere sig om tilbuddets kvalitets. Tilsynsopgaven bliver også tilsvarende lettere, og tilbuddet vil modtage tilsynsrapporter rettet til tilbuddet.

Socialtilsyn Midt har i forbindelse med opdelingen af borgercentre haft et team af tilsynskonsulenter til at varetage hele nygodkendelsesprocessen.

5.2 Sociale medier

Der er store fordele ved brugen af de sociale medier, men for børn, unge og voksne, der er anbragt i sociale tilbud eller i plejefamilier er der imidlertid også en særlig risiko, når de færdes på de sociale medier. Brugen af de sociale medier kan skabe nye udfordringer for den pædagogiske praksis og ændrede krav til kompetencer hos tilbud og plejefamilier. Som tilsynskonsulent, plejeforælder eller fagperson omkring borgerne er det derfor nødvendigt at have en forståelse for de sociale medier. I efteråret 2020 udarbejdede Socialstyrelsen en faglig vejledning vedr. de sociale medier til socialtilsynene. Formålet med vejledningen er at tydeliggøre, hvorfor det er vigtigt for socialtilsynene at tænke de sociale medier ind, når de skal vurdere og være med til at udvikle kvaliteten i tilbud og plejefamilier.

Socialtilsyn Midt har i forlængelse af denne vejledning sat en række tiltag i gang, og har siden efteråret 2020 og igennem hele 2021 haft stor fokus på, hvordan

de sociale medier indgår som et fokusområde for socialtilsynet i vurderingen af kvaliteten i tilbud og plejefamilier. Det er et emne, der er fokuseret på, med henblik på, at opnå en større indsigt i de sociale medier, opnå viden om tilsynsmæssige opmærksomheder ift. at vurdere indsatsen i tilbud og plejefamilier vedr. sociale medier og for at kunne vejlede tilbud og plejefamilier på dette område.

Socialtilsyn Midt har bl.a. arbejdet med Socialstyrelsens faglige vejledning, haft besøg af Center for Digital Pædagogik, der har holdt oplæg for alle tilsynskonsulenter, afholdt interne workshops, arbejdet med forskellige problemstillinger og cases, samt udarbejdet interne værktøjer til at belyse forhold omhandlende sociale medier i vurderingen af kvaliteten i tilbud og plejefamilier. Alle plejefamilie og tilbud har desuden fået mulighed for at deltage i et webinar, der er blevet afholdt i samarbejde med Center for Digital pædagogik, hvor det var muligt at høre mere om de sociale medier og den risiko det medfører for udsatte børn, unge og voksne.

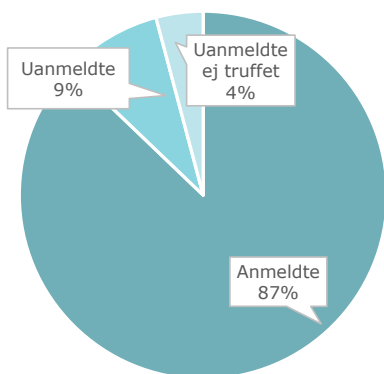
5.3 Brugen af uanmeldte tilsyn på plejefamilieområdet

Socialtilsynene er juridisk forpligtet til at gennemføre både anmeldte og uanmeldte tilsyn. I tidligere års datatræk har det fremgået, at andelen af uanmeldte tilsyn på plejefamilieområdet, har ligget lavt hos socialtilsyn Midt. I 2021 var der derfor lagt en strategi og målsætning om at gennemføre flere uanmeldte tilsyn.

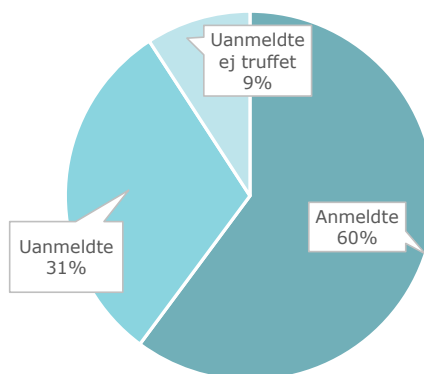
Målsætningen indebærer, at en plejefamilie og et tilbud minimum skal have et uanmeldt tilsynsbesøg i en periode på 3 år. Her tages der altid forbehold for, at der er nogle plejefamilier og nogle tilbud, hvor målgruppen ikke tillader de uanmeldte tilsynsbesøg, hvilket altid tænkes ind i den risikovurdering tilsynskonsulenterne laver forud for besøget. Der er fordele ved begge typer af tilsyn, og forud for et tilsynsbesøg foretager tilsynskonsulent en faglig vurdering og vurderer, hvorvidt det giver mening at lave et uanmeldt eller anmeldt tilsynsbesøg. En af fordelene ved de uanmeldte tilsyn er bl.a., at det giver et mere uredigeret indblik i hverdagen på de enkelte tilbud og i plejefamilierne. Socialtilsyn Midts erfaring er, at både tilsynskonsulenter, plejefamilier og tilbud kan se meningen med at gennemføre uanmeldte tilsyn og er trygge ved denne type af tilsyn.

Sammenlignes antallet uanmeldte tilsyn i 2020 til 2021 ses en markant stigning. Nedenstående tabeller viser bl.a., at andelen af uanmeldte tilsyn på plejefamilieområdet er steget fra 9% i 2020 til 31% i 2021.

Driftsorienteret tilsyn - plejefamilier 2020

Driftsorienteret tilsyn - plejefamilier 2021

5.4 Det risikobaserede tilsyn

Ifølge lov om socialtilsyn skal socialtilsynet arbejde risikobaseret. Helt overordnet betyder det, at socialtilsynet skal differentiere intensiteten alt efter det konkrete tilbud eller plejefamilie, det drejer sig om. På den måde sikrer socialtilsynet, at indsatsen i højere grad målrettes mod de tilbud eller plejefamilier, hvor der kan være problemer med kvaliteten.

Den risikobaserede tilgang indebærer, at tilsynskonsulenten vurderer tilsynsintensiteten ud fra bl.a. tilsynshistorik og nuværende forhold omkring et tilbud eller plejefamilie.

Tilsynsintensiteten er et udtryk for, hvor omfattende og hvordan tilsynet skal udøves og kan være i forhold til:

- Omfanget af skriftlige oplysninger, der indhentes af socialtilsynet, herunder også økonomiske oplysninger
- Hyppigheden af tilsynsbesøg
- Valg af dataindsamlingsmetoder, herunder f.eks. brug af observation og inddragelse af pårørende
- Brugen af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg
- Tidsforbruget i forbindelse med tilsynsbesøg, herunder omfanget af interview og observation
- Niveaulet for opfølgning og dialog med tilbuddet

Tilsynet er en kontinuerlig proces, og der arbejdes således også risikobaseret både før, under og efter et tilsynsbesøg.

Planlægningen og overvejelserne vedr. et tilsyn beskrives i en risikovurdering, som er baseret på bl.a. kvalitetsmodellen og fungerer som en afgrænsning. Risikovurderingen er de professionelle overvejelser, som tilsynskonsulenten gør sig forud for et tilsynsbesøg og en begrundelse for, hvorfor nogle områder vælges frem for andre, hvorfor en bestemt metode bruges mv. Det faglige skøn bliver herigennem eksplicit og risikovurderingen er således også med til at sikre overlevering fra tilsynskonsulent til tilsynskonsulent.

Under et tilsynsbesøg kan der opstå et behov for at undersøge andre emner eller undersøge nogle emner yderligere end, hvad der var planlagt forud for tilsynet. Dette bliver efterfølgende skrevet ind i risikovurderingen, således risikovurderingen også belyser, hvordan tilsynsbesøget udmøntede sig.

Efter et tilsynsbesøg skrives der en tilsynsrapport, som bliver lagt ud på tilbudsportalen og tilsendt til tilbuddet eller plejefamilien. Tilsynsrapporten omhandler de områder, der er undersøgt og beskriver tilbuddets kvalitet. Tilsynsrapporten bruges desuden som afsæt til, hvordan den fremtidige tilsynsproces skal tilrettelægges.

5.5 Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse 2021

I efteråret 2021 foretog Socialtilsyn Midt den årlige tilfredshedsundersøgelse. I 2021 blev alle eksisterende plejefamilier og eksisterende tilbud inviteret til at deltage i undersøgelsen. I alt fik 1275 plejefamilier og 365 tilbud tilsendt spørgeskemaet. Ud af det samlede antal respondenter har 784 plejefamilier (61%) og 226 tilbud (62%) besvaret tilfredshedsundersøgelsen.

Nedenstående er en overordnet gennemgang af tilfredshedsundersøgelsen for 2021. Tilfredshedsundersøgelsen i sin fulde længde findes på Socialtilsyn Midts hjemmeside.

Kort om tilfredshedsundersøgelsens fokus

Tilfredshedsundersøgelse 2021 har haft et andet afsæt end de forrige tilfredshedsundersøgelser. Der er ligesom i tidligere års undersøgelser blevet målt på plejefamiliernes og tilbuddenes samlede tilfredshed med Socialtilsyn Midt. Derudover er der som noget nyt i år blevet stillet spørgsmål til udvalgte aspekter ved tilsynsbesøget, bl.a. informationsniveau, dialog samt kendskab til whistleblowerordningen.

I 2021 havde tilfredshedsundersøgelsen fokus på dialogen i forbindelse med udstedte sanktioner, da dette er et område Socialtilsyn Midt gerne vil styrke. At få udstedt en sanktion er en stor belastning for det enkelte tilbud og plejefamilie, og i sådan en situation er en god dialog altafgørende for at kunne bistå tilbuddet eller plejefamilien konstruktivt i processen, hvor målet er at få forbedret kvaliteten, så sanktionen kan ophæves.

Den samlede tilfredshed med Socialtilsyn Midt

Generelt var de tilbud og plejefamilier, som Socialtilsyn Midt fører tilsyn med, meget tilfredse med varetagelsen af tilsynsbesøgene og samarbejdet med tilsynskonsulenterne. Tilfredshedsundersøgelsen fra 2021 viste, at den samlede tilfredshed på plejefamilieområdet er steget fra 87% i 2020 til på 90% i 2021. Den samlede tilfredshed på tilbudsområdet er steget fra 82% i 2020 til 85% i 2021.

Oplevelse og tilfredsheds med sanktionsforløb

I tilfredshedsundersøgelse for 2021 har der som noget nyt været fokus på plejefamiliers og tilbuds oplevelse med sanktionsforløb (vilkår, påbud eller skærpet tilsyn). Ud af den samlede gruppe respondenter har 3% på plejefamilieområdet og 11% på tilbudsområdet fået varslet eller udstedt sanktion. Vedr. den samlede oplevelse af dialogen omkring sanktioner svarede 52% på plejefamilieområdet, at de er tilfredse med dialogen, mens 41% svarede, at de ikke er tilfredse. På tilbudsområdet svarede 84%, at de er tilfredse, mens 16% svarede, at de ikke er tilfredse med dialogen.

Respondenterne beskrev i kommentarerne, at socialtilsynet i forbindelse med sanktioner ofte anerkendte fremskridtene i processen, hvilket respondenterne påpegede er vigtigt i forhold til at fortsætte den positive udvikling. Derudover beskrev en række respondenter, at det havde været positivt for dem, at tilsynskonsulenten havde været oplysende omkring, hvordan hele sanktionsforløbet fungerede. Dette har betydet, at der ikke har været usikkerhed om tidsfristerne i forløbet, og hvordan plejefamilien eller tilbuddet efterfølgende skulle arbejde for at forbedre sig, så sanktionen kunne ophæves.

Enkelte af respondenterne følte ikke, at de er blevet lyttet til eller har fået en chance for at få rettet op, hvilket kan ske i tilfælde, hvor det er nødvendigt, at socialtilsynet giver et påbud.

På plejefamilieområdet svarede 59%, at de var tilfredse med det samlede sanktionsforløb og 30% svarede, at de ikke var tilfredse med det samlede sanktionsforløb. På tilbudsområdet svarede 76%, at de var tilfredse med det samlede sanktionsforløb og 16%, at de ikke var tilfredse med det samlede sanktionsforløb

Respondenterne fremhævede, at de i forbindelse med sanktionen fik fokus på de problemer, der var til stede og dermed fik forbedret kvaliteten. Respondenterne oplevede, at det var en tilfredsstillende følelse, at tilsynet understøttede de gode processer i en ellers svær og tung sanktionsproces.

Samtidig fremhævede tilbud og plejefamilier, at de korte tidsfrister har været svære at leve op til, når der skulle laves forbedringer af kvaliteten, samt at dette kunne have den konsekvens at indsatserne i højere grad blev for "øjets skyld" fremfor at tage højde for borgernes bedste.

Kommentarerne til Socialtilsyn Midts tilfredshedsundersøgelse

I forbindelse med besvarelse af spørgsmålene var det muligt at skrive uddybende kommentarer under de enkelte temaer. Rigtig mange plejefamilier og tilbud benyttede sig af muligheden, og skrev uddybende kommentarer. Alle kommentarer blev i forbindelse med analysen af undersøgelsen gennemgået og opsummeret under de enkelte temaer.

Socialtilsyn Midt værdsætter alle de kommentarer, der kommer ind i forbindelse med tilfredshedsundersøgelserne. Socialtilsyn Midt forholder sig til alle gode idéer og forslag til, hvordan kvaliteten i tilsynsopgaven kan blive bedre og vil bruge tilfredshedsundersøgelsens resultater i organiseringen og udførelsen af tilsynsopgaven, herunder at styrke dialogen med de tilbud og plejefamilier, der får udstedt en sanktion.

Silkeborg
Kommune